

Kritika ▼ Tema Razgovor O(ko) književnosti Iz radionice Multimedija Programi ▼

Pretraži web

Kalendar

Pisci i spisateljice na društvenim mrežama (2)

Književna Groupie: od skandala do Nacionala

Autorska putanja Željka Špoljara odlična je ilustracija teze da društvene mreže one koji na njima uspiju redovito vode u konzervativnije vode. Započeo je prije dvadesetak godina, skriven iza blogerskog heteronima, trolajući post-FAK-ovsku scenu kojom su tada vladali popularni pisci s obaveznom kolumnom u mainstream medijima. Danas, na glasu kao satiričar bez kočnica i tabua, na toj je književnoj sceni pronašao vlastitu nišu

Kalendar (https://kritika-hdp.hr/kalendar/)

studeni 2025

PET

14

22. listopada - 16. studenoga

Interliber 2025.

PET

14

22. listopada - 15. prosinca

Javni poziv za rezidencijalni program Udruge Kurs u Splitu za 2026. godinu (Rok: 15.12.2025.)

PET

14

6. studenoga - 17. studenoga

Boris Postnikov
(<https://kritika-hdp.hr/autor/boris-postnikov/>);
18. rujna 2025. (<https://kritika-hdp.hr/autor/boris-postnikov/>)

Finalisti Nagrade Janko Polić
Kamov 2025.

PET

28

28. studenoga - 7. prosinca

31. Sa(n)jam knjige u Istri

h,d,p,

hrvatsko društvo pisaca
croatian writers society

(<https://hrvatskodrustvopisaca.hr/>)

Izdvojeno

TEMA

Očitovanje Hrvatskog društva
pisaca o genocidu u Gazi
(<https://kritika-hdp.hr/ocitovanje-hrvatskog-drustva-pisaca-o-genocidu-u-gazi/>)

Redakcija

KRITIKA

PROZA

Čovjek koji nije mogao šutjeti (<https://kritika-hdp.hr/covjek-koji-nije-mogao-sutjeti/>)

Jagna Pogačnik

TEMA

Sedam veličanstvenih (<https://kritika-hdp.hr/sedam-velicanstvenih/>)

Redakcija

O(KO) KNJIŽEVNOSTI

Domaći stranci: filozofija migracije (<https://kritika-hdp.hr/domaci-stranci-filozofija-migracije/>)

Donatella Di Cesare

KRITIKA

POEZIJA

Na pozadini Špoljarovih blogerskih početaka mijenja se percepcija njegove autorske putanje. U kasnijem projektu „Književne groupie“, koliko god želio biti subverzivan, zapravo je dosta pitomiji i umiveniji, baš kao što je prelaskom na stranice Nacionala i transformacijom u „Nacionalnu groupie“ strateški proširio fokus tema na publici zanimljivije osobe i povode

Neki se probiju na mrežama pa se s njih sele u „stvarni“ književni svijet. Drugi, već poznati i priznati, na mreže dolaze ne bi li tamo dodatno učvrstili svoj status. Tako glasi osnovna podjela pisaca na društvenim mrežama koju smo predstavili u prošlom, uvodnom tekstu (<https://kritika-hdp.hr/drustvene-mreze-osveta-autora/>) ovog serijala. Spominje je australska teoretičarka **Simone Murray** u knjizi „Digitalna književna sfera“, a njena je poanta u tome da društvene mreže, čiji je utjecaj u književnom polju sve važniji i snažniji, ipak nisu transformirale tradicionalnu figuru autora, nego su joj, naprotiv, produljile život. Razvoj interaktivnog weba 2.0 početkom stoljeća – kada su postavljeni temelji za nešto kasniji uspon Facebooka, Instagrama, TikToka i ostalih – bio je popraćen očekivanjima radikalne izmjene samog koncepta autorstva, eliminacije *gatekeepera* poput urednika i izdavača, transformacije književnog stvaralaštva, beskrajnog ulančavanja hipertekstova u kojima su svi i pisci i publika... U praksi, stvari su okončale drukčije. Spisateljicama koje osvoje publiku na društvenim mrežama ciljevi u pravilu ostaju konzervativni: ukoričena knjiga, institucionalna legitimacija, možda poneka kolumnistička gaža. One koje se kreću u suprotnom smjeru najčešće samo oplođuju već stečeni simbolički kapital, bez namjere da novi

Stvarni život revolucionarke (<https://kritika-hdp.hr/stvarni-zivot-revolucionarke/>)

Ana Fazekaš

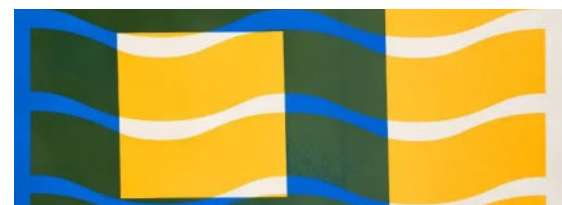

Programi

(<https://kritika-hdp.hr/tag/ekoknjizevnost/>)

Ekoknjiževnost (<https://kritika-hdp.hr/tag/ekoknjizevnost/>)

(<https://kritika-hdp.hr/tag/knjizevnost-i-tehnologija/>)

Književnost i tehnologija (<https://kritika-hdp.hr/tag/knjizevnost-i-tehnologija/>)

medij iskoriste za eksperimente s formom ili distribucijom svojih tekstova. Za početak, zadržimo se na ovima prvim: nakon obaveznog uvoda, slijedi – napokon – zabavnija dionica, ona u kojoj se bavimo konkretnim domaćim autoricama i autorima na društvenim mrežama. Prije toga, samo kraća napomena: dvije „vrste“ autora koje spominje Simone Murray prvenstveno su ideal-tipovi, što znači da u stvarnosti često dolazi do preklapanja i miješanja uloga.

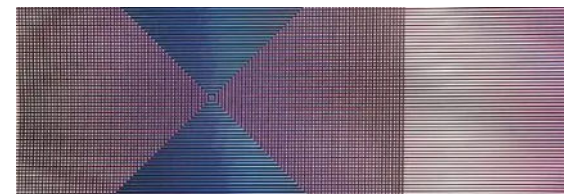
Špoljar, Svirac, Groupie

Odličan primjer prvog slučaja je onaj **Željka Špoljara**, autora srednje generacije koji je odavno postao poznatiji po svojoj onlajn personi Pavla Svirca. Svirčeva Facebook stranica „Književna Groupie“

(<https://www.facebook.com/Knjizevna.Groupie/>) trenutno ima 18 tisuća pratitelja – više nego duplo više od, recimo, Facebook stranice **Mire Gavrana** – a njegovi su postovi itekako čitani, lajkani i šerani. Publiku zabavlja divlja satira lokalne književne i kulturne scene, politički nekorektna fikcionalizacija stvarnih osoba: Svirac piše o tome kako preko mobitela trola **Zorana Milanovića** i **Juricu Pavičića**,

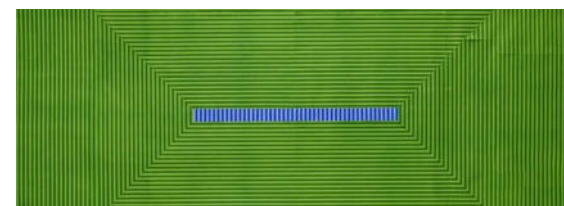
tulumari s hrvatskim glumicama, tumara premijerama i festivalima, cuga na šibenskom Fališu s **Katarinom Peović** kojoj fali za pivo... I sam je, naravno, ironijska konstrukcija: prvo lice gonzo-fikcije mora biti neka vrsta marginalnog autsajdera pa je Svirac nesvršeni student književnosti iz provincije, sin ratnog veterana među zagrebačkim kultur-ljevičarima, novinar koji se vucara po dosadnim promocijama u

(<https://kritika-hdp.hr/tag/knjizevnost&vizualne-umjetnosti/>)

Književnost & vizualne umjetnosti (<https://kritika-hdp.hr/tag/knjizevnost&vizualne-umjetnosti/>)

(<https://kritika-hdp.hr/tag/osobna-biblioteka/>)

Osobna biblioteka (<https://kritika-hdp.hr/tag/osobna-biblioteka/>)

(<https://kritika-hdp.hr/tag/svaki-rat-je-drukcijsvaki-rat-je-isti/>)

potraži za besplatnim alkoholom i usputnim seksom. Od 2013. godine Facebook stranica „Književna Groupie“ pratila je istoimenu kolumnu (<https://arteist.hr/kolumne/knjizevna-groupie/>) na danas hibernirajućem kulturnom portalu Arteist, a već koju godinu kasnije Špoljar je dobio angažman u tjedniku Nacional: sada ondje pod Svirčevim imenom piše kolumnu „Nacionalna Groupie“ (<https://www.nacional.hr/tag/nacionalna-groupie/>). Pritom koristi sve što mu Facebook omogućuje: postove objavljuje frekventno, njima kreira svakodnevni Svirčev život, „dokumentira“ ga fotografijama, u interakciji je s publikom, aktivan u komentarima... Način na koji moderira svoju onlajn personu je *by the book* primjer strateškog autorskog pozicioniranja na društvenim mrežama.

Paralelno, Špoljar gradi i karijeru „ozbiljnog“ pisca – prije nego što je izmislio Svirca objavio je nekoliko romana i zbirki priča, a „pravu“ književnost piše i dalje – ali u tome je, usprkos nekim književnim nagradama, manje uspješan. „Moje pisanje takozvane ozbiljne literature je na tragu onih pisaca koji pišu, okreću stalno jednu te istu ili sličnu temu, ali joj pristupaju različiti stilovima“, tumači (<https://ravnododna.com/zeljko-spoljar-knjizevna-groupie-ne-moze-se-pisati-zanrovska-knjizevnost-a-da-se-ne-propijes/>) taj dio svog opusa. „Da bi iznašao novi stil treba ti puno rada, psiholoških pauza. Takvim pisanjem ne možeš baš napisat puno knjiga. Možeš biti sretan ako ti pođe za rukom napisat jednu u šest godina na taj način. Tako radim kad pišem takozvanu ozbiljniju književnost.“ Na književnoj sceni koja ne honorira ozbiljan, teški književni rad, onaj u kojem autor svoje knjige mukotrpno porađa svakih šest godina, Špoljar je pronašao način da uspije, a njegov je način da užtogljenu hrvatsku književnu scenu ismijava žešće od bilo koga drugoga. Facebook mu je pritom glavna alatka. Ili tako, barem, ide priča koju o Špoljaru pričaju drugi i koju on priča drugima.

Svaki rat je drukčiji, svaki rat je isti (<https://kritika-hdp.hr/tag/svaki-rat-je-drukciiji-svaki-rat-je-isti/>)

Najčitanije

IZ RADIONICE

Esej o noći (<https://kritika-hdp.hr/esej-o-noci/>)

Marko Pogačar

O(KO) KNJIŽEVNOSTI

Zvali su ga Propanuće Mora (<https://kritika-hdp.hr/zvali-su-ga-propanuce-mora/>)

Pablo Srdanović

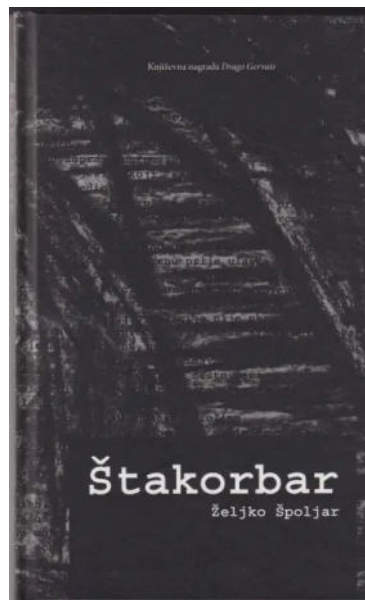
RAZGOVOR

JOSIP ČEKOLJ: U hrvatskoj stvarnosti ne postoje stroge granice između ruralne i urbane kulture (<https://kritika->

Postove objavljuje frekventno, njima kreira svakodnevni Svirčev život, „dokumentira“ ga fotografijama, u interakciji je s publikom, aktivan u komentarima... Način na koji moderira svoju onlajn personu je by the book primjer strateškog autorskog komuniciranja na društvenim mrežama

Blogin, blogout

Iz te je priče, međutim, izbrisano uvodno poglavlje. I to doslovno: blog kojim je prije 20-ak godina nakratko zamutio hrvatsku književnu baricu, stvorivši maleni, u međuvremenu zaboravljen književni skandal, odavno je uklonjen s Interneta. Za njim su, na nekim drugim davno napuštenim blogovima, ostali još samo rijetki digitalni tragovi (<https://blog.dnevnik.hr/knjiz>). Šteta, jer ondje je Špoljar pisao daleko žešću, provokativniju i politički nekorektniju satiru scene. Sjećam se, recimo – ako me pamćenje baš potpuno ne vara – opisa **Miljenka Jergovića** kao glavatog patuljka s prstima poput čevapa, a sjećam se i uvrijeđenog Jergovićevog novinskog komentara onda kada je, nakon nekoliko mjeseci bjesomučnog nagađanja, otkriveno ime autora bloga. Eto, usput, i glavnog problema za svakoga koga zanima aktivnost pisaca na društvenim mrežama i, generalno, na webu 2.0: sadržaji lako nestaju, pa preostaje osloniti se na vlastitu memoriju i na usmenu predaju, a tu smo već jednom nogom na terenu trača. Šteta, rekoh, jer bi se na

hdp.hr/josip-cekolj-u-hrvatskoj-stvarnosti-ne-postoje-stroge-granice-između-ruralne-i-urbane-kulture/)

Monika Herceg

RAZGOVOR

TOMISLAV MEDAK: Ne zazirati od tehnologije (<https://kritika-hdp.hr/tomislav-medak-ne-zazirati-od-tehnologije/>)

Filip Kučeković

KRITIKA

PROZA

Poetika esencijalnog (<https://kritika-hdp.hr/poetika-esencijalnog/>)

Tea Sesar

pozadini Špoljarovih blogerskih početaka promijenila i percepcija njegove autorske putanje. U kasnijem projektu „Književne Groupie“, koliko god želio biti subverzivan, zapravo je dosta pitomiji i umiveniji, baš kao što je prelaskom na stranice Nacionala i transformacijom u „Nacionalnu Groupie“ strateški proširio fokus tema na publici zanimljivije osobe i povode: glumice, političare i estradne zvijezde, ali i tipične kolumnističke aktualije kao što su **Thomsponov** koncert ili veteranski prosvjedi, da spomenemo samo one novije. S prilagođavanjem pristupa i pametnim moderiranjem Facebook stranice stigla je i veća popularnost, a s popularnošću i nekoliko knjiga ukoričenih Svirčevih tekstova, televizijska gostovanja (<https://www.youtube.com/watch?v=FZWxl9Twa-o>) u kojima Špoljar sada već posve ozbiljno razlaže strategiju pisanja „Groupie“, dokumentarni film (<https://havic.hr/hrvatski-film/katalog-hrvatskih-filmova/knjizevna-groupie>) o životu i djelu autora...

I baš zato je putanja Željka Špoljara odlična ilustracija teze da društvene mreže one koji na njima uspiju redovito vode u konzervativnije vode. Započeo je prije dvadesetak godina, skriven iza blogerskog heteronima, trolajući post-FAK-ovsku scenu kojom su tada vladali popularni pisci s obaveznom kolumnom u *mainstream* medijima. Danas, na glasu kao satiričar bez kočnica i tabua, na toj je književnoj sceni pronašao vlastitu nišu: sam je autor čitanih knjiga i kolumnist tiskanog tjednika, gost nacionalnih televizija i lokalnih knjižnica. Postigao je sve ono što nije uspio svojim „ozbiljnim“ naslovima i sve što je – u ironičnom obratu – prije dvadesetak godina bio prosječni san prosječnog hrvatskog književnika.

*** Tekst je financiran sredstvima Agencije za elektroničke medije u sklopu Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.**

Boris Postnikov (1979.) radi kao novinar u tjedniku Novosti i urednik portala Kritika-HDP.

agencija za elektroničke medije (<https://kritika-hdp.hr/tag/agencija-za-elektronicke-medije/>)

boris postnikov (<https://kritika-hdp.hr/tag/boris-postnikov/>)

društvene mreže (<https://kritika-hdp.hr/tag/drustvene-mreze/>)

facebook (<https://kritika-hdp.hr/tag/facebook/>)

književna groupie (<https://kritika-hdp.hr/tag/knjizevna-groupie/>)

pavle svirac (<https://kritika-hdp.hr/tag/pavle-svirac/>)

Tema (<https://kritika-hdp.hr/tag/tema/>)

željko špoljar (<https://kritika-hdp.hr/tag/zeljko-spoljar/>)

Zvali su ga Propanuće Mora (<https://kritika-hdp.hr/zvali-su-ga-propanuce-mora/>)

Pablo Srdanović

Književna kritika protiv algoritama (<https://kritika-hdp.hr/knjizevna-kritika-protiv-algoritama/>)

Spaljena zemlja: s druge strane digitalnog doba, prema postkapitalističkom svijetu (<https://kritika-hdp.hr/spaljena-zemlja-s-druge-strane-digitalnog-doba-prema-postkapitalistickom-svijetu/>)

[Impressum](#) | [Politika zaštite privatnosti](#) | [Uvjeti korištenja](#) | [Kontakt](#)